

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1995-1996

PLENAIRE VERGADERING

HANDELINGEN 16

VERGADERING VAN WOENSDAG 20 DECEMBER 1995

DECREET AFVOER VAN HET WATER VAN DE MAAS

DECREET GOEDKEURING PROTOCOL VERDRAG INZAKE ANTARCTICA

DECREET VERRUIMING VAARWEG WESTERSCHELDE

DECREET WIJZIGING DECRETEN UNIVERSITEIT ANTWERPEN

Inhoud

Nr. 16

Woensdag 20 december 1995
Morgenvergadering

	Blz.
Berichten van verhindering	879
Ontwerp van decreet tot goedkeuring van het verdrag tussen het Vlaamse Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de verruiming van de vaarweg in de Westerschelde en van de bijlagen A, B, C, D, E, F en G, ondertekend te Antwerpen op 17 januari 1995 – 87 (BZ 1995) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	879
Sprekers : de heren Paul Dumez, Jaak Timmermans, Stefaan Platteau, verslaggever, Jan Penris, Johan Malcorps, Filip Dewinter, Ludo Sannen, Ward Beysen, Marc Van Peel, Herman Candries, mevrouw Nelly Maes en minister-president Luc Van den Brande	
Artikelsgewijze bespreking	889
Ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Verdrag tussen het Vlaamse Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de afvoer van het water van de Maas en van de bijlage A, B en C, ondertekend te Antwerpen op 17 januari 1995 – 88 (BZ 1995) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	889
Sprekers : de heren Stefaan Platteau, verslaggever, Johan Malcorps en minister-president Luc Van den Brande	
Artikelsgewijze bespreking	890
Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Protocol betreffende de milieubescherming bij het Verdrag inzake Antarctica, en van het aanhangsel en de bijlagen I, II, III, IV en V, ondertekend te Madrid op 4 oktober 1991 – 172 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 3	
Algemene bespreking	890
Sprekers : de heren Leo Cannaerts, verslaggever, Jacques Timmermans, Stefaan Platteau, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, de heer Paul Van Grembergen, mevrouw Nelly Maes en minister-president Luc Van den Brande	
Artikelsgewijze bespreking	893
Ontwerp van decreet houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de universiteit Antwerpen – 96 (BZ 1995) – Nrs. 1 tot 5	
Voorstel van decreet van de heer Ward Beysen c.s. houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de Universiteit Antwerpen – 139 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	893
Spreker : mevrouw Mia De Schamphelaere, verslaggever	
Regeling van de werkzaamheden	894

VOORZITTER : de heer Norbert de Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.43 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Michiel Vandenbussche : ambtsverplichtingen ;

Frans Wymeersch : gezondheidsredenen.

ONTWERP VAN DECREET tot goedkeuring van het verdrag tussen het Vlaamse Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de verruiming van de vaarweg in de Westerschelde en van de bijlagen A, B, C, D, E, F en G, ondertekend te Antwerpen op 17 januari 1995

– 87 (BZ 1995) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het verdrag tussen het Vlaamse Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de verruiming van de vaarweg in de Westerschelde en van de bijlagen A, B, C, D, E, F en G, ondertekend te Antwerpen op 17 januari 1995.

De algemene bespreking is geopend.

Aangezien de verslaggever, de heer Platteau, nog niet aanwezig is, stel ik voor dat de volgende spreker het woord heeft.

De heer Dumez heeft het woord.

De heer Paul Dumez (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, we hebben allen het schriftelijke verslag ontvangen, en we hebben kunnen kennis nemen van de inhoud ervan. Op relatief korte tijd zal deze Vlaamse Raad dit internationaal verdrag kunnen ratificeren. Ik wil me tot de minister-president richten om de algemene tevredenheid van deze Raad te benadrukken, vooral op twee vlakken.

Ten eerste meen ik dat hier het bewijs is geleverd van de slagkracht van onze Vlaamse autonomie. Na zovele jaren van immobilisme, die in deze problematiek de Belgische politiek heeft gekenmerkt, is sinds het aantreden van de Vlaamse regering met onafhankelijke bevoegdheden bewezen dat wat we zelf doen, wij beter doen. We zijn er tevreden over dat we op korte tijd met Nederland tot een akkoord zijn kunnen komen.

Ten tweede benadrukt een en ander het belang van de maritieme economie. De Schelde is een slagader in onze economie, de tewerkstelling tot ver in West-Vlaanderen of Limburg hangt rechtstreeks of onrechtstreeks af van een goede maritieme economie. Wat dus beter is voor de Schelde, is dus ook beter voor gans Vlaanderen. We hopen alleen dat men op zeer consequente wijze zal uitvoeren wat in de verdragen is overeengekomen. We zijn ook zeer verheugd dat de eerste kredieten vanuit de Antwerpse maritieme wereld zo prompt zijn gekomen. We hebben vernomen dat reeds deze week wordt begonnen met de wrakkenbergiging. Vrijdagmiddag zal de minister-president aanwezig zijn bij het eerste wrak dat zal worden opgediept ter hoogte van Zandvliet.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer Dumez, ik denk dat hier een kleine rechtzetting aan de orde is. Ik zal als eerste een wrak ophalen, maar ik ben zelf niet het eerste wrak, laat dit duidelijk zijn. Overigens

Van den Brande

gaat het over het stoomschip SS Maria. Laat er geen verwarring bestaan over het wrak en wie het ophaalt.

De heer Paul Dumez : Mijnheer de minister-president, dank u voor deze rechtzetting en gelieve mij te excuseren voor deze ongewilde lapsus. De bedoeling was mijns inziens duidelijk : het is belangrijk dat er een aanvang wordt genomen, en we hopen dat het dan ook zeer consequent wordt uitgevoerd. Ook over de maritieme economie zou ik willen eindigen met de parafrasering met een boutade : wat goed is voor de Schelde is goed voor Antwerpen, maar wat onrechtstreeks goed is voor Antwerpen is goed voor heel Vlaanderen.

De voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer Jacques Timmermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, ik sluit me aan bij de vorige spreker wat het economische belang betreft van dit verdrag, en ik wens de Vlaamse regering te feliciteren met de goede resultaten bij de snelheid van uitvoering. Het is toch ook belangrijk om een tweetal inhoudelijke aspecten uit het verdrag aan te halen, die een aantal vragen hebben uitgelokt. Een eerste probleem betreft de wateroverlast. Ik meen dat er twee thesissen bestaan in verband met het overstromingsgevaar bij de toepassing van de Waterverdragen. We vragen dat u oog zou hebben voor het overstromingsgevaar in het Scheldegebied, vooral wanneer er zich een kritieke situatie voordoet op het ogenblik van de samenloop van twee elementen. U hebt daarover in de commissie weliswaar een geruststellende verklaring afgelegd, maar we vragen toch dat u waakzaam zou blijven.

In tweede instantie zou ik het ook willen hebben over het ecologische aspect. In de commissie werd bevestigd dat die problematiek wordt opgevolgd en dat het herstel van de natuurwaarden een prioriteit uitmaakt. Aan de minister-president zou ik willen zeggen dat het probleem van de waterverontreiniging nog te veel wordt bekeken los van het integrale waterbeheer. Misschien kan de regering een eigen vertegenwoordiging vragen in de Stedencommissie en de Maascommissie, en aandringen op de voorbereiding van de actieplannen die noodzakelijk zijn voor de ecologische benadering. Ik hoop ook, mijnheer de minister-president, dat de Vlaamse Raad op de hoogte zal worden gehouden over de werkzaamheden van die commissies. Het verschijnen van het jaarverslag is een goede aanleiding voor een jaarlijkse evaluatie. Op die manier zijn we in staat om de twee belangrijkste elementen, met name de ecologische situatie en de mogelijke gevolgen van het overstromingsgevaar, op de voet te volgen.

De heer Stefaan Platteau, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte minister, collega's, ver-

ontschuldigd me voor het feit dat ik te laat ben : ik zat vast in een file. Vandaar dat ik daarjuist mijn verslag niet heb kunnen voorlezen. Het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het verdrag tussen het Vlaams gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de verruiming van de vaarweg in de Westerschelde en van de bijlagen A, B, C, D, E, F, G, ondertekend op 17 januari 1995, werd door de commissie uitvoerig besproken.

De minister-president heeft het verdrag toegelicht : door de verdieping zal de haven van Antwerpen in één getij en in alle gemiddelde tijomstandigheden toegankelijk worden voor schepen met een diepgang van 48 voet bij opvaart en 43 voet bij afvaart. Schepen van 50 voet zullen in gemiddelde tijomstandigheden in twee getijden de haven kunnen bereiken. De niet tijdgebonden vaart zal kunnen voor schepen met een diepgang van 48 voet. Het verdrag waarborgt het principe van de vrije doorvaart op de Schelde en doet dus geen afbreuk aan verdragen van vroeger, zoals het scheidingsverdrag van 1839. De werken bestaan uit vier delen, die in bijlage B worden beschreven. Het verdrag voorziet in het opruimen van wrakken, de verdediging van de oever, de werken om het verlies van natuurwaarden te compenseren, de aanlegbaggerwerken.

Tijdens de algemene bespreking spraken verscheidene leden hun tevredenheid uit over het verdrag. Ze feliciteerden de regering omdat de Vlaamse regering zo snel gebruik heeft gemaakt van de nieuwe bevoegdheid op het terrein van buitenlandse zaken. Die snelle afhandeling steekt schril af tegen de jarenlange, vruchteloze onderhandelingen tussen de Belgische overheid en Nederland. Er werd ook de nadruk gelegd op het feit dat dit verdrag aantoonde dat Den Haag zich bewust wordt van de nieuwe constitutionele situatie bij hun zuiderburen.

We bespraken het gevaar van overstromingen. Twee leden merkten op dat de verdieping het debiet van de Schelde zal verhogen en vroegen of dat niet tot problemen zou leiden voor het Sigma-plan. De minister-president antwoordde dat het rapport uit 1984 van de technische Scheldecommissie over de verdieping van de Westerschelde een aantal mathematische studies bevat die tot nagenoeg eensluidende conclusies komen.

De heer Herman Candries : Dit preventief beleid kan ook financieel veel opbrengen. U hebt middelen voorzien om het overstromingsgevaar verder in te dijken. U hebt voornamelijk aandacht voor de neerwaartse overstromingsrisico's voor de oppervlaktewateren die naar de zee toevloeien. De recentste overstromingen vonden daar hun oorzaak. Het Sigma-plan speelt ook in op nog een ander risico, namelijk de opwaartse vloed vanuit de zee. Ik maak me er zorgen over dat de combinatie van beide risico's

Candries

wel eens heel wat ergere gevolgen zou kunnen hebben, dan wat we tot hier toe meemaakten.

Ik vraag me af of u beschikt over modellen, simulaties die meer informatie geven over die risico's ? De recente overstromingen in onder andere het Maasgebied, hebben aangetoond dat de dijken van het Sigma-plan nauwelijks voldoende hoog zijn. Wat zou het gevolg kunnen zijn van een gezamenlijk optreden van de neerwaartse en opwaartse dreiging ? Daarover maak ik mij zorgen. Is het Sigma-plan daartegen bestand, bestaan daar studies of metingen over ? Kunt u ons deze meedelen en wat kan u doen als er werkelijk gevaar dreigt ?

De voorzitter : Mijnheer de minister, men meldt mij dat een volgende spreker, de heer Gabriels, binnen vijf minuten aanwezig zou zijn. Ik stel voor de vergadering gedurende een tiental minuten te schorsen.

– *De vergadering wordt geschorst om 10.21 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 10.25 uur.*

De voorzitter : De heer Gabriels heeft het woord.

De heer Jaak Gabriels (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, gelieve mij te verontschuldigen, maar het Brusselse mobiliteitsprobleem speelde mij parten. Bij deze materie dienen wij eerst de begroting te bespreken en op een van de volgende zittingen de beleidsbrief, dit lijkt mij minder logisch, maar zo werd het beslist.

Ooit heeft de eerste voorzitter van de Vlaamse regering gezegd : wat we zelf doen doen we beter. Dit klonk hoopvol en uitdagend. Wij durven deze uitspraak echter te betwijfelen als we het begrotingsonderdeel Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Verkeer bekijken. Volgens ons is dit te traditioneel, te weinig toekomstgericht en te weinig vernieuwend. Dat is het minste wat men over deze begroting kan zeggen. Waar de beleidsbrief nog een opsomming is van mooie intentieverklaringen, is deze begroting een duidelijk bewijs van de enorme beperkingen en het totale gebrek aan verbeelding vanwege deze regering. Alles blijft als het ware bij het oude. Toch zou men op de vooravond van het jaar 2000 meer mogen verwachten.

Hierin wordt voorzien dat indien de onderhandelingen niet succesvol verlopen, één enkele verdragspartij alle noodzakelijke stappen kan zetten om het arbitrale gegeven snel te kunnen beëindigen.

Ter afronding stelt de minister-president dat er geen economische, noch ecologische, noch procedurele gronden bestaan die een snelle ratificatie van het verdrag in de weg kunnen staan. Hij herhaalt zijn dringende oproep om

dit verdrag een ruime goedkeuring te geven. Wat de eindstemming betreft, vooraleer het enig decreetartikel ter stemming te leggen, wijst de commissievoorzitter, de heer Sleetx, er op dat er een drukfout geslopen is in de tekst van het artikel. In plaats van : zullen volkomen uitwerken, moet er gelezen worden : zullen volkomen uitwerking hebben. Ter zake is de commissie het er over eens dat een louter materiële tekstcorrectie hier kan volstaan, zodat een amendement niet nodig is. Ter stemming gelegd wordt het ontwerp van decreet aangenomen met zes stemmen bij één tegenstem en één onthouding. (*Applaus*)

De voorzitter : Dank u wel, mijnheer Gabriels.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris (*Op de tribune*) : Voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, niemand zal ontkennen dat wij vandaag een voor Vlaanderen belangrijke reeks verdragen te ratificeren hebben.

Een land met een zee kan nooit een klein land zijn. Vlaanderen is diep toegankelijk vanuit de zee via de Westerschelde. Het feit dat die landinwaartse toegang vaak betwist en bevochten is geweest, getuigt van zijn belang. Vanaf 1585 reeds, toen Antwerpen in handen viel van de Spaans-katholieke troepen en de Watergeuzen prompt de zeegang van en naar Antwerpen beletten, is de vrije doorvaart van de Schelde een prioritair punt op de agenda's van vele staatshoofden en regeringsleiders geweest.

Naast een kleine heropleving van de handelsvaart in het begin van de 17de eeuw, heeft Antwerpen, tijdens het Ancien Régime, de vrije doortocht moeten missen. Dit leidde onder het Oostenrijkse bewind tot de oprichting van de vrij snel ter ziele gegane Oostendse Compagnie en de wanhopige uitbraakpoging in 1784 van een Vlaams-Oostenrijks schip, die smadelijk eindigde met de vernieling van een zeil en de soepketel.

Als nationalist doet het me pijn aan het hart, maar het duurde tot de Bonapartistische bezetting vooraleer de Schelde terug werd vrijgemaakt. Gelet op de toenmalige Continentale Blokkade kon Vlaanderen er weinig of niet van profiteren. Pas na de Napoleontische oorlogen, onder het regime van onze goede koning Willem, werd de Schelde terug echt vrij. Er kwam toen een einde aan de Antwerpse nachtmerrie die meer dan 330 jaar duurde.

De vrijheid was helaas van korte duur. Amper 15 jaar later bezegelden de zelfexplosie van commandant Speyck en het hopeloze verzet van generaal Chassé het lot van de jong herbloeiende metropool. De Belgische muiterij zou Antwerpen voor lange tijd terug blokkeren. Men moest tot in 1863 wachten vooraleer de vrije Scheldedoorvaart definitief kon worden afgedwongen van onze noorderburen. Sindsdien kenden zowel Antwerpen als Gent een steile opgang. Enkel wereldoorlog 1 en 2 konden die

Penris

groei nog remmen. De laatste decennia werd de Vlaamse havengemeenschap evenwel steeds vaker geconfronteerd met de technische evoluties binnen de scheepvaartwereld die ertoe leidden binnen een hard concurrentiële markt steeds vaker het schaalvoordeel uit te spelen. Een volumetoename van de cargoruimte en de daarmee samenhangende groeiende diepgang waren hiervan het rechtstreekse gevolg. Niet enkel de sluiscapaciteit van onze havens moest stelselmatig worden opgedreven, ook de vaargeul moest op peil gehouden worden. Want vergeet niet, collega's, dat het voor reders en verladers hoe dan ook interessant blijft het zeetransportgedeelte zo diep mogelijk tot in het hinterland te houden.

De 20ste-eeuwse Schelde zag zich wat dat betreft geconfronteerd met quasi hetzelfde probleem als het middeleeuwse Zwin, namelijk de verzanding. Konden de gewone technieken, een handhaving van de bestaande diepgang nog gemakkelijk en zonder al te veel milieu-overlast aan, voor een verhoging van de diepgang waren in ieder geval meer ingrijpende maatregelen nodig. Daar de meeste van deze maatregelen op Nederlands grondgebied waren te treffen, moesten hiervoor akkoorden met de Nederlandse overheid tot stand worden gebracht. De Belgische diplomatie nam hiervoor meer dan twintig jaar geleden de eerste initiatieven. En hoewel geleid door vaak gezaghebbende figuren – zoals de CVP'er Tindemans – slaagde zij er niet in om de Nederlanders tot enige toegevingen ter zake te dwingen. De Rotterdamse lobby was immers handig genoeg om het Vlaamse Scheldedossier te koppelen aan het Waalse Maasdossier. Pas met de jongste staats-hervormingen, die Vlaanderen eindelijk een eigen verdragsbevoegdheid toekenden, kon de Vlaamse regering – zonder federale stiefmoeder – met haar Nederlandse evenknie in onderhandeling treden. De resultaten daarvan zijn uitgemond in een reeks verdragen die hun beslag vonden in de plechtige ondertekening op 17 januari jongstleden. Vandaag staan nog enkel de ratificatie en de toekenning van een aantal concrete vergunningen de praktische uitvoering van de Scheldeverdieping in de weg.

Uit het antwoord van de minister-president op onze actuele vraag van vorige week ter zake, menen we te mogen afleiden dat een permanent overleg met de Nederlandse overheden tot snelle resultaten moet kunnen leiden. De weekend-pers gaf trouwens reeds te kennen dat de Nederlandse milieu-beweging haar principieel verzet tegen de voorgenomen verdieping zou hebben opgegeven. In de Financieel-Economische Tijd van gisteren lazen we trouwens dat de Nederlandse minister van Verkeer en Waterstaat eveneens bereid zou zijn tot een snelle realisatie van de al lang gevraagde verdieping, zij het dat ze de stok van het TGV-tracé langs de E 19 nog altijd achter de deur schijnt te houden.

Hoe dan ook, deze regering heeft terecht reeds de eerste – zij het nog lang niet alle – kredieten voor de verdiepingswerken in haar begroting ingeschreven. Op 22 december aanstaande zal het eerste wrak uit de Scheldevaargeul worden gelicht. Het Vlaams Blok wil op de huidige dynamiek inspelen, en zal de nu voorliggende verdragen dan ook met volle overtuiging goedkeuren. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, ik kan me spijtig genoeg niet aansluiten bij de algemene feeststemming die hier stilaan begint te heersen. Voor de Groenen is de beslissing om de Schelde te verdiepen geen reden tot euforie. De milieubeweging heeft altijd de grootste twijfels gehad in verband met de economische en ecologische rationaliteit van een dergelijk verdiepingsprogramma. Natuurlijk maak ik me geen illusies. De Schelde-verdieping zal er komen. Dit project is zowat het persoonlijk troetelkind geworden van de minister-president. Het was ook lang daarvoor reeds uitgegroeid tot een heilige fetisj voor de Antwerpse havenlobby. Uiteraard weet ik zeer goed dat er in het Antwerpse bestuursakkoord een passus over de Scheldeverdieping is opgenomen. Hoewel het goed is te herinneren aan het feit dat het daar om een dubbelluik gaat. De verdieping moet, wat de Antwerpse Groenen betreft, duidelijk gekoppeld worden aan inspanningen om tot een zuivere Schelde te komen, en dit om evidente ecologische redenen. Er moeten terug vissen in de Schelde, anders zal de verdieping van de Schelde ecologische ravages aanrichten aan de oevers van de Schelde.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : U schijnt te vergeten dat mevrouw Vogels nu reeds op het stadhuis zit. U vergeet een gedeelte van de zin die uw partij als slogan gebruikte : Vissen in de schelde, Vogels op het stadhuis. Wel, mevrouw Vogels zit daar nu. In het Antwerpse schepencollege is ze een van de meest fervente voorstanders van de Scheldeverdieping en bepleit ze, samen met de andere schepenen alle noodzakelijke infrastructuurwerken die moeten gebeuren om die Antwerpse haven verder uit te breiden, uiteraard in eerste instantie de Scheldeverdieping. Wat is in deze zaak nu eigenlijk het échte standpunt van Agalev ? (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik wil kort één ding zeggen. We zitten hier in de Vlaamse Raad en niet in de gemeenteraad van Antwerpen. (*Instemming*)

De voorzitter : Mijnheer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer Dewinter, we hebben in Antwerpen een bestuursakkoord gesloten waarbij we een aantal toegevingen hebben moeten doen. U moet nu echter niet gaan beweren dat mevrouw Vogels een fervente voorstandster zou zijn van de verdieping van de Schelde. Dit is absoluut niet het geval. We hebben het akkoord aanvaard omwille van de leefbaarheid van Antwerpen. En om te vermijden dat Antwerpen in handen zou vallen van een partij die haat zaait en onverdraagzaamheid.

Ik ga dan nu verder met mijn pleidooi. Voor ons is het dus belangrijk dat er vissen in de Schelde komen en daarom ook zeg ik dat dit verdrag, wat ons betreft, ook moet gekoppeld worden aan een ander verdrag – dat hopelijk binnenkort ook in de Vlaamse Raad ter sprake zal komen – over de kwaliteit van het Scheldewater. We zijn hierover nogal pessimistisch gestemd. We vrezen dat in dat verdrag onvoldoende garanties zullen staan voor de kwaliteit van het Scheldewater op termijn. In feite blijven beide verdragen een eenheid vormen, ondanks de 20 jaar lange voorgeschiedenis van terechte en onterechte koppelingen en ontkoppelingen.

De Scheldeverdieping komt er dus. De Nederlandse milieubeweging, die decennia lang strijd voerde tegen de ecologische schade die dit project zou aanrichten aan slikken en schorren, aan unieke biotopen met een hoge natuurwaarde, heeft de strijd – om tactische redenen – ook opgegeven en het op een akkoord gegooid met Rijkswaterstaat, om te redden wat er nog te redden valt. Daarbij kiest men voor een tactiek van ecologische compensaties, van een offensief natuurherstelbeleid. Aan het feit dat minstens 75 ha aan schorren en 125 ha aan slikken door afkalving zullen verloren gaan en dat nog grotere gebieden door vervuild Scheldewater zullen worden verziekt, zal echter weinig kunnen worden veranderd. De Nederlandse overheid is blijkbaar bereid met heel wat geld over de brug te komen om in de mate van het mogelijke vorm te geven aan een herstelbeleid. En dat bovenop de middelen die Vlaanderen volgens dit verdrag zal uittrekken. De vraag is wat Vlaanderen zal ondernemen om de ecologische schade die ook op eigen grondgebied zal worden aangericht, te herstellen ?

In de commissie ben ik reeds uitgebreid ingegaan op de redenen waarom mijn fractie van mening is en blijft dat de economische rationaliteit van de miljarden, die zullen worden geïnvesteerd in de uitdieping van de Schelde en nadien in dure onderhoudsbaggerwerken, niet gegarandeerd is. Op de fundamentele vraag van de milieubeweging naar een volwaardige kosten-baten-analyse, die naam waardig, is nooit een echt antwoord gekomen. Ook een afweging op macro-niveau in verband met maritieme toegankelijkheid van al onze havens en echte complementariteit van trajecten, bijvoorbeeld binnen het nieuwe

denkkader van één Vlaams Havenschap, is met deze investeringsbeslissing definitief opgegeven. De heer Gabriëls heeft gisteren ook terecht gewezen op het versnipperde karakter van het investeringsbeleid op dit ogenblik. Investeren in een betere maritieme toegang en het aantrekken van nieuwe vrachten heeft maar zin, als tegelijk wordt geïnvesteerd in de afvoermogelijkheden naar het hinterland, als er zekerheid komt rond de IJzeren Rijn, als er duidelijkheid komt rond de modernisering van het Albertkanaal. De commissie Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Verkeer heeft het fysiek programma inzake waterwegen en haveninfrastructuur nog niet eens kunnen inkijken, ook al moeten we morgen over de begroting stemmen. Van een gecoördineerd planmatig beleid is dus absoluut geen sprake.

Wat de ecologische gevolgen van de verdieping betreft, wil ik nog één opmerking kwijt. In de commissie stelde ik ook de vraag in welke mate de verdieping van de Schelde invloed zou hebben op het kombergingsvermogen van de Schelde en op het Sigma-plan. Op basis van hydronomische modellen wordt immers een stijging van de waterspiegel, na verdieping, voorspeld van gemiddeld 5 cm bij hoogwaterstand en 10 cm bij laagwaterstand. Op een recent symposium over de Schelde in Antwerpen kon men echter vernemen dat in de huidige berekeningen het broeikas-effect nog niet werd verrekend, terwijl dit effect inmiddels als wetenschappelijk vaststaand gegeven moet worden beschouwd, zeker na het ophefmakende rapport van de internationale wetenschappers van het IPCC, dat werd besproken op de laatste klimaatconferentie in Rome. Echte voorspellingen in verband met de toegenomen overstromingsrisico's zijn dus in feite op dit moment nauwelijks te maken.

Omwille van de ecologische gevolgen voor fauna en flora in het Schelde-estuarium, omwille van de ecologische onzekerheden op langere termijn en zeker ook omwille van de twijfels in verband met de economische rentabiliteit van deze investeringen en de reuzehap die dit betekent uit het hele investeringsbudget van het Vlaamse Gewest voor infrastructuur in het algemeen, en voor haveninfrastructuur in het bijzonder, zullen de Groenen dit verdrag niet goedkeuren.

De heer Beysen (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, het voorliggend decreet regelt de inwerkingtreding van het verdrag dat tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Vlaams Gewest werd afgesloten om de vaarweg in de Westerschelde te kunnen verruimen. Dit klinkt erg plechtstatig maar in feite zou de goedkeuring van dit decreet niet meer dan een loutere formaliteit mogen zijn. Toch werden hierover enkele bedenkingen geformuleerd en van mijn kant wens ik er nog enkele aan toe te voegen. Vooreerst wens ik de aandacht te vragen voor de te trage goedkeuringsprocedure voor

Beysen

internationale verdragen. Voor de publieke opinie – die uiteindelijk de opinie van onze opdrachtgevers vormt – valt het moeilijk te begrijpen dat een verdrag dat op 17 januari laatstleden in Antwerpen plechtig werd ondertekend, pas nu, eind 1995, door de Vlaamse Raad wordt geratificeerd, al is dat dan veel sneller dan wat we ter zake gewend waren in de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Minister-president Luc Van den Brande : En bovendien sneller dan Nederland dat kan bogen op een eeuwenoude verdragstraditie. Mijnheer Beysen, we mogen rustig besluiten dat er goed en snel werd gewerkt.

De heer Ward Beysen : Mijnheer de minister-president, u neemt me de woorden uit de mond.

Minister-president Luc Van den Brande : Dat dacht ik al wel, mijnheer Beysen. (*Hilariteit*)

De heer Ward Beysen : Niet wat dat laatste betreft, wij kunnen volgens mij sneller te werk gaan. Maar ik spreek de wens uit dat ook het Nederlandse parlement met bewaarde spoed tot de ratificatie zal willen overgaan. Daardoor zouden niet alleen een aantal gerezen twijfels worden weggenomen, maar zou Nederland tevens aantonen dat alle geruchten over vertragsmanoeuvres uit de lucht zijn gegrepen.

Mijnheer de minister-president, sommige kwatongen beweren dat wij zelf aan de basis zouden liggen van mogelijke Nederlandse vertragsmanoeuvres. Gewezen wordt op de houding van een burgemeester uit de Noorderkempen, behorende tot uw partij, die onverbloemd voor uitstel pleit van de beslissing in het HST-dossier. Rekening houdend met uw herhaalde verklaringen dat er noch van Vlaamse, noch van Nederlandse zijde een link werd of wordt gelegd tussen het dossier van de Scheldeverdieping en het HST-dossier, durf ik ervan uitgaan dat het hier louter om kwatongen gaat. Er kan bijgevolg geen vuiltje aan de lucht zijn, of ben ik te optimistisch ? Collega's, de minister-president deed tot besluit van zijn uiteenzetting in de commissie een dringende oproep aan het Vlaamse parlement om nu voorgoed een punt te zetten achter bijna 25 jaar discussie. De VLD zal deze oproep positief beantwoorden. In niet onbelangrijke mate voel ik me overigens aangesproken door de uitspraak van de minister-president tijdens de commissiebespreking die luidde als volgt : het verdrag heeft als basisdoelstelling het verbeteren van de toegankelijkheid van de haven van Antwerpen. Dit moet uiteindelijk ten goede komen aan alle Vlaamse havens.

Het belang van deze uitspraken kan niet voldoende worden onderstreept. Er dient inderdaad te worden beklemtoond dat de Antwerpse haven vanuit het oogpunt van de

gegenereerde toegevoegde waarde de grootste Europese haven is. Niet minder dan 229,8 miljard frank in 1994. Dit cijfer kan niet voldoende worden herhaald ten aanzien van collega's die niet dagdagelijks met deze economische realiteit te maken hebben. Een vergelijking met andere havens spreekt boekdelen : Rotterdam genereert 207 miljard frank, Gent 74 miljard frank, Zeebrugge 11 miljard frank en Oostende 9 miljard frank. Ik citeer de andere Vlaamse havens overigens zonder enige bijbedoeling. Ik denk dat deze cijfers voor zichzelf spreken. Bovendien weet de Antwerpse haven zelfs in de slabakkende economische conjunctuur van deze tijd stand te houden. Er is dit jaar zelfs een aangroei met tien percent in de containertrafiek. We mogen dus zeggen dat het om een zeer belangrijke beslissing gaat. Het cijfermateriaal bewijst dat de Scheldeverdieping onontbeerlijk is.

Er is geen reden om pessimistische toekomstprognoses de wereld in te sturen. De VLD herhaalt daarom de oproep van de minister-president om dit decreet met eenparigheid goed te keuren. Zo moeilijk kan dat trouwens niet zijn. We hebben immers uit een krantebericht van eergisteren, 18 december, vernomen dat de Nederlandse natuur- en milieu-organisaties hun verzet tegen de Scheldeverdieping hebben gestaakt. Ze zien af van de juridische procedures, die een vertragende of opschortende werking hebben. Evenmin zullen zij verdere acties ondernemen als de Europese Commissie en het Nederlandse parlement een meerrapport niet nodig achten.

De organisaties nemen deze stap na overleg met de directie Zeeland van de Rijkswaterstaat. De Zeeuwse Milieufederatie, de Vereniging voor Natuurmonumenten en de Stichting Zeeuws Landschap gaan zich nu samen met de Rijkswaterstaat inzetten voor een economisch herstel op korte en lange termijn van de rivier na de verdieping.

Ik begrijp de houding van Agalev in de Vlaamse Raad niet. Mijnheer Sannen, voorzover nodig wil ik u er toch nog eens op wijzen dat het Antwerps bestuursakkoord onomwonden stipuleert dat de verdieping van de Schelde dringend noodzakelijk is. Hoef ik daar nog aan toe te voegen dat dit bestuursakkoord mee ondertekend is door uw partij ? Mag ik er samen met de andere partijen op aandringen dat Agalev in deze materie consequent te werk zou gaan. (*Applaus bij de VLD, de CVP en het VB*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Hier zitten mensen die er duidelijk van overtuigd zijn dat bestuursakkoorden van een stad, en specifiek van Antwerpen, bestuursakkoorden voor heel Vlaanderen zijn. Ik kan er inkomen dat sommige mensen zo denken. Laat mij echter één ding duidelijk stellen, mijnheer Beysen. Als Agalev in Antwerpen deelneemt aan de bestuursmeerderheid, dan is het omdat

Sannen

deze partij bepaalde prioriteiten heeft afgewogen tegenover de door haar te nemen verantwoordelijkheden. Agalev-Antwerpen heeft die verantwoordelijkheid genomen, en het bestuursakkoord goedgekeurd.

Ik heb het volste respect en het volste begrip voor deze moedige daad. Dit verbiedt me echter niet om omwille van milieuoverwegingen tegen de Scheldeverdieping te zijn. Als een lokaal bestuursakkoord als maatstaf voor het Vlaams niveau wordt gebruikt, dan zijn we ver verwijderd van een degelijk bestuur.

De heer Ward Beysen : Mijnheer Sannen, ik zou misschien nog enig begrip kunnen opbrengen voor het standpunt van uw fractie, moest de duidelijke stelling van de Nederlandse milieu-organisatie in dit verband er niet zijn. Ik begin het moeilijker en moeilijker te krijgen met de dubbelzinnige houding van Agalev. Ik zag Mieke Vogels op 17 januari 1995 in Antwerpen met een champagneglas in de hand klinken op het verdrag dat met Nederland is gesloten over de Scheldeverdieping. Kom hier dan niet beweren dat dit alleen een standpunt is van Agalev Antwerpen, maar breng de moed om te zeggen dat u toegevingen hebt moeten doen en de consequenties daarvan wilt doortrekken tot op het niveau van de Vlaamse Raad. U moet in deze kwestie uw verantwoordelijkheid nemen.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Het behoort ook tot de politieke cultuur dat iedereen zijn verantwoordelijkheid moet opnemen op de plaats waar hij zit. De Nederlandse milieubeweging heeft een bepaalde tactische keuze gemaakt. Hieruit afleiden dat ze het fundamenteel eens is met de Scheldeverdieping, is zeker niet waar. Iedereen die de zaak vanuit ecologische invalshoek volgt, moet vaststellen dat er enorme schade wordt aangericht. Blijkbaar staan we wat dat betreft nogal geïsoleerd, behalve een paar mensen van de SP die er enig begrip voor hebben, maar het is duidelijk niet de zorg van de VLD en het Vlaams Blok. De Nederlandse milieubeweging stelt vast dat ze in het dossier na jarenlang hardnekkig verzet heeft verloren en dat het geen zin heeft om nog achterhoedegevechten te leveren. Nu probeert ze het maximale te red- den. Ik kan begrip opbrengen voor dit standpunt, maar dit betekent niet dat ze ten gronde voor de Scheldeverdieping is of dat wij als groene politici in Vlaanderen en Nederland wat dat betreft een ander stemgedrag moeten aannemen. Ik heb hier ook over gesproken met onze vrienden van Groen Links. Ze delen ons standpunt dat we ten gronde duidelijk moeten maken dat we tegen de Scheldeverdieping zijn, omdat het een slechte zaak is voor het leefmilieu.

De voorzitter : De heer Dumez heeft het woord.

De heer Paul Dumez : Los van het politieke debat wil ik Agalev ook wijzen op het technische aspect van het probleem. Niet de hele Schelde, maar slechts enkele drem- pels worden verdiept. Dit zal waarschijnlijk een zekere in- vloed hebben op de stroming, maar absoluut niet in die mate zoals u er misbruik van maakt. U moet technisch eerlijk zijn. Er is nergens aangetoond dat er een directe ecologische invloed zal zijn.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijn reactie heeft ook met poli- tieke cultuur te maken. Men gaat er immers van uit dat een bestuursakkoord, dat op gemeentelijk vlak wordt ge- sloten, consequenties heeft voor wat wij hier in de Vlaam- se Raad nog mogen doen. Een bestuursakkoord moet zich beperken tot de bevoegdheden waarop het betrek- king heeft. In dit geval gaat het om de stad Antwerpen. Wij hebben hier onze verantwoordelijkheid te nemen. Als men van dit principe afstapt, dan zit men ver af van het- geen een gezonde politieke cultuur zou moeten zijn.

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen : Mijnheer Sannen, u moet toch nog eens uitleggen aan de publieke opinie waarom me- vrouw Vogels voorstander is van de Scheldeverdieping en de rest van Agalev tegenstander. Dat is uw taak, niet de onze. Ik begin te balen van het inconsequente gedrag van Agalev. Ik zeg u vanop deze tribune, en dat mag tot in Antwerpen doorklinken, dat het zo niet langer kan. Ofwel blijft men consequent, ofwel niet. U moet daar zelf maar eens over nadenken. De komende dagen kan dit in alle rust en kalmte.

Tot slot wenst de VLD vandaag vooreerst haar tevreden- heid te uiten. De onrust van de rederijen, na kennisname van het vage regeerakkoord en enkele verwarrende uit- spraken van de Vlaamse regering tijdens het zomerreces, maakte plaats voor optimisme, toen via de septemberver- klaring bekend raakte dat de regering 2,7 miljard frank aan kredieten voorzag in de begroting 1996. Op enkele weken tijd kondigden daarna twee belangrijke rederij- groepen aan dat ze in Antwerpen een rechtstreekse aan- loop in Antwerpen zouden verrichten met hun Verre- Oostendiensten. Dit toont aan dat de Scheldeuitdieping heel wat verwachtingen opwekt en dat de haven niets aan aantrekkingskracht heeft ingeboet, wat op zich reeds een verheugende vaststelling is.

Dergelijke positieve ontwikkeling veronderstelt evenwel dat we op alle vlakken ononderbroken acties ondernemen met het oog op de uitvoering van de uitdieping binnen de vooropgestelde termijn, en conform de gemaakte afspra- ken, ook op ecologisch vlak.

Beysen

Mochten er zich, na de goedkeuring van het verdrag, nog vertragingen voordoen inzake de concrete uitvoering van het verdiepingsprogramma, dan zou dit een zware smet betekenen op het blazoen van de Vlaamse Raad en de Vlaamse regering. De VLD-fractie zal dit akkoord met enthousiasme goedkeuren.

De voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer Marc Van Peel : Mijnheer de voorzitter, de heer Sannen maakte een onderscheid tussen het bestuursakkoord in Antwerpen en de besluitvorming in de Vlaamse Raad. Hier gaat dit onderscheid echter niet op. In het Antwerpse bestuursakkoord staan pasussen die niet tot de bevoegdheid van de stad behoren. Niet de stad beslist over de Scheldeverdieping of over de verbinding tussen de Liefkenshoektunnel en de E 17. De Antwerpse coalitiepartners hebben zich ertoe verbonden om daar gezamenlijk actie rond te voeren ; om daarover te lobbyen, teneinde de besluitvorming op Vlaams niveau te beïnvloeden. Uw houding wijkt af van deze afspraak over een eendrachtig optreden naar de hogere overheden toe.

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer Herman Candries (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, waarde collega's, collega Dumez heeft het standpunt van onze fractie verduidelijkt : we zijn opgetogen over dit akkoord. Maar mag ik hier toch even uw aandacht voor een aspect dat niet altijd genoeg aan bod komt, en waarover ik zelf twijfel of ik dat correct inschat. Gisteren uitten we onze tevredenheid over de antwoorden van minister Baldewijns inzake de inspanningen met het oog op het indijken van het overstromingsgevaar. Sommigen, die zoals ik achter de dijken wonen, zijn ongerust. Deze onrust is misschien irrationeel. We vragen ons af welk het effect zal zijn. In studies, die alle van voor 1985 dateren, lezen we dat de impact op de omvang van het overstromingsgevaar zo goed als onbestaande zou zijn. Sedertdien beleefden we enkele ongeluksjaren, waarin stroomafwaartse overstromingen zich voordeden. Welke simulaties zijn er uitgevoerd om het effect van het gelijktijdig optreden van stroomopwaartse en stroomafwaartse bedreigingen – giertij bijvoorbeeld – in te schatten ? Volstaan, in dat verband, de maatregelen van het Sigma-plan ?

Mijnheer de minister-president, is met andere woorden ons besluitvormingsproces hieromtrent wetenschappelijk onderbouwd ? Ik stel tevreden vast dat u verklaarde dat Vlaanderen een maritiem land is. En u trok daar conclusies uit, want u zal een Instituut van de zee oprichten. De wetenschappelijke benadering van heel onze maritieme problematiek zou moeten doordringen tot heel het Scheldegebied. De overstromingsproblematiek moet een on-

derdeel vormen van de wetenschappelijke benadering van het Instituut van de Zee. Sommigen zeggen dat het laboratorium van Borgerhout een deel van zijn pluimen heeft verloren, maar we beschikken toch over ervaring en knowhow op een aantal van deze domeinen. In het vooruitzicht van de oprichting van het Instituut van de Zee moeten we wetenschappelijk onderzoeken tot welke gevolgen voor overstromingsgevaar deze beslissingen kunnen leiden.

Ik zet het akkoord helemaal niet op de helling. Het akkoord is een absolute noodzaak en lost de verwachtingen van vele jaren in. Ik vraag wel dat rekening wordt gehouden met de evolutie en dat wij voortdurend aan wetenschappelijke onderbouwing zouden doen. We moeten van de oprichting van het Instituut van de Zee gebruik maken om dit probleem wetenschappelijk te benaderen. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, wij zijn verheugd over deze verdragen. Wij zijn er ons van bewust dat de toekomst van de Antwerpse haven belangrijk is voor de welvaart van Vlaanderen, van onze regio en zelfs van België. Dat is ons uitgangspunt. We zijn er blij om dat de blokkage op basis van hoofdzakelijk communautaire redenen, die de goedkeuring van de waterverdragen gedurende jaren heeft onmogelijk gemaakt, eindelijk verdwijnt. We kunnen nu als volwassen natie een stap verder zetten. Dat neemt niet weg dat er zorgen overblijven. De verdieping van de Westerschelde heeft in er in elk geval voor gezorgd dat de overstromingsdruk stroomopwaarts en landinwaarts, mijnheer Candries, wel degelijk toeneemt. Omdat het opgestuwde water vanuit het estuarium van de Schelde, samen met het nog afvloeiende water van de getijdenrivieren naar de zee, een opstuwing zal geven. Deze opstuwing kan bij giertij noodlottig zijn. Wij kennen deze mechanismen : het mathematisch model van de Zeeschelde heeft ons daarover jarenlang zeer goede inlichtingen verschaft. Het overstromingspeil gaat steeds meer landinwaarts. Vlaanderen heeft daarom een goed beschermingsplan geëist. Dit heeft geleid tot een verzwaring en een verhoging van de dijken, het plan voor de aanleg van potpolders en de stormstuw op de Schelde. De studies werden uitgevoerd en ik denk dat de heer Candries naar dit soort studies heeft verwezen. De dijkverhoging en -verzwaring is in de meeste gevallen al voltooid. Er blijven wel nog een aantal zwakke punten. Wij hebben onze natuurlijke potpolders laten verknoeien door grondspeculatie, winstbejag en allerlei commerciële activiteiten, die daar niet thuis hoorden. De druk op de laatste overgebleven potpoldergebieden is toegenomen.

Maes

Ik begrijp dat de mensen van Kruibeke zich allesbehalve gelukkig voelen wanneer we de schoonheid van het gebied van de Kruibeekse en Bazelse potpolders bekijken. Dit is een ongerept, prachtig gebied dat een mooi evenwicht vormt met de oude meanders van de Schelde, die nu prachtige vijvers vormen. Het is een prachtig recreatie- en wandelgebied waar ook aan recreatieve visvangst gedaan wordt. Tegelijkertijd is er ook een interessante landbouwproductie. Als we dit alles moeten opgeven omdat de anderen hun laaggelegen gebieden verkanseld hebben, is dat natuurlijk moeilijk aanvaardbaar voor de betrokken bevolking. De veiligheid is ons uitermate dierbaar, maar toch heb ik me steeds afgevraagd waarom er zonodig een volledige compartimentering doorgevoerd moet worden om tot een behoorlijk functionerend overstromingsgebied te komen. Is er dan echt niets te zeggen ten voordele van het alternatief dat stelt dat de dijk licht overstroombaar kan zijn als er voor gezorgd wordt dat het gebied alleen in geval van nood als overstromingsgebied kan functioneren? Moet dit gebied echt volledig van verschrikkelijk dure dwarsdijken voorzien worden, die zowel de waterhuishouding als het ecologisch evenwicht in de potpolder volledig naar de vaantjes helpen zonder dat er maar één overstroming plaats heeft gevonden? De aannemers en niet in eerste instantie de overstromingen zullen het potpoldergebied kapot maken.

Een tweede vraag die ons bezig blijft houden is : waarom is elke discussie over de stormstuw stil gevallen? Men heeft steeds beweerd dat deze het sluitstuk was van de beveiliging van het Scheldebekken. Is men van mening veranderd? Wat is nu de ultieme beveiliging? De recente studiedag waar men er ons op objectieve gronden voor waarschuwde dat het Scheldepeil stijgt met een halve meter per eeuw is toch een belangrijk gegeven. Wij zijn dus op zoek naar een wankel evenwicht tussen enerzijds de economische welvaart van onze regio en anderzijds de leefbaarheid van het gebied, de menselijke belevingskwaliteiten van de streek rond Antwerpen. Dan zwijg ik nog over de plannen die nog maar eens bestaan om Doel van de kaart te vegen. Hierover stelde ik vorige week reeds een vraag. U moet me daarop niet antwoorden dat Doel niet van de kaart geveegd wordt : immers, als het volledig onleefbaar wordt, dan zal dit voor de mensen ongeveer op hetzelfde neerkomen. Op deze vraag kom ik nu dus niet terug.

Het is dit geheel dat de bewoners van het Scheldegebied zorgen baart. Als de welvaart morgen een bepaalde expansie van de haven vereist, dan wensen wij niet dat het welzijn, de veiligheid en elke waarde op cultureel en ecologisch gebied hier aan wordt opgeofferd.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik dank er de verslaggever voor dat hij de essentiële punten van het voorliggende ontwerp van decreet belicht heeft. Laten we ons richten op de kern van de zaak. De doelstelling kennen we allen, namelijk de haven van Antwerpen meer toegankelijk maken. Voor zij die het op een rijtje willen : in één getij en in alle gemiddelde tij-omstandigheden voor schepen met een diepgang van 48 voet bij opvaart en 43 voet bij afvaart ; in twee getijden en alle gemiddelde tij-omstandigheden voor schepen met een diepgang van 50 voet ; voor schepen die niet tijgebonden zijn een diepgang van 38 voet.

Ik haal dat aan omdat een aantal kandidaat-reders, die nog zouden twifelen, nu een keuze kunnen maken, nadat zij jaren hebben gehoopt op deze verdieping. Het verdrag vrijwaart het principe van de vrije doorvaart, maar doet geen afbreuk aan vroegere verdragen. De vraag werd immers gesteld om het verdrag van 1839 als basis te nemen en geen afspraak te maken met Nederland. Volgens dit verdrag, zoals voor een recht van doorgang geldt, was gesteld dat de weilanden met een paardenspan kunnen worden betreden. Dat is nu een tractor geworden, en nu krijgt men de toepassing van het burgerlijk recht en andere rechtbeginselen. Door de evolutie van de tijden is er ook een automatische evolutie van de middelen die men kan inzetten. We hebben er ook over gewaakt om het basisgegeven van 1839 niet op de helling te zetten, en dat was ook van principieel belang. De werken bestaan uit vier delen : ophalen van wrakken, dat overmorgen een aanvang neemt ; de oeververdediging ; de herstelwerken in verband met het verlies aan natuurwaarde en de baggerwerken.

De taakverdeling tussen Nederland en Vlaanderen is duidelijk : Nederland staat in voor het opruimen van de wrakken in de vaargeul, de aanleg en het onderhoud van de nieuwe oeververdediging, de maatregelen voor het herstel van natuurwaarde en het latere onderhoud. Vlaanderen staat in voor de verdieping en het latere onderhoud.

De kostprijs bedraagt 8,25 miljard frank, waarvan 6,3 miljard frank voor rekening van Vlaanderen. We hebben ons budgettair geëngageerd voor 2,7 miljard frank in een redelijke fasering – wij doen wat wij moeten om de timing te kunnen respecteren – en 1,9 miljard frank is voor Nederland.

Ik zou willen ingaan op een aantal bedenkingen. Voor eerst deel ik de zorg van de collega's die tussengekomen zijn met betrekking tot het tijgegeven. Ikzelf woon niet aan een dijk of meteen onder de waterspiegel, maar toch

Van den Brande

ben ik er mij van bewust wat er kan gebeuren als ik kijk naar de Maasvlakte of de IJzer. Niets is zo verschrikkelijk als de kracht van de natuurelementen, namelijk vuur en water. Niets anders is zo onbeteugelbaar als deze twee elementen, de een uit de natuur voortgesproten, de andere door de mens ontwikkeld. Het is dus van groot belang dat wij zorgzaam omspringen met dit gegeven.

Uit alle studies blijkt dat de invloed van de verdieping op de stormhoogwaterstanden enkele centimeters bedraagt. De uitdieping betreft het weghalen van de belemmeringen die de globale diepgang verhinderen. Dat heeft tot gevolg dat het inkomende tij, om het eenvoudig te stellen, wat sneller loopt, en dus een invloed kan hebben. Het zijn de diensten van de Administratie van de Waterwegen en de Zeewegen die de gegevens van de eerste helft van de jaren 80 actualiseren. Ze hebben uitdrukkelijk de opdracht gekregen om bij de aanzet en de uitvoering, heel nauwkeurig de kleinste veranderingen ter registreren. Het waterbouwkundig laboratorium uit Borgerhout heeft hier een ondersteunende functie. Ik wil hiermee illustreren dat we deze problematiek met de grootste zorg benaderen.

Het is vanzelfsprekend dat we de optie hebben genomen om een Vlaams instituut voor de zee, een Vlaams oceanografisch instituut, op te richten, omdat we als maritieme deelstaat op dit vlak, die beschikt over de knowhow die op dit domein voorhanden is, hier een taak hebben. Ik hoop ten laatste tegen september 1996 tot de oprichting ervan te kunnen overgaan.

Mevrouw Maes, op uw vraag kan ik antwoorden dat het vooral een kosten-batenafweging is, die wat moeilijker ligt dan in andere domeinen. Ik deel uw mening wat betreft het menselijk leed. Men kan daarbij niet voorzichtig genoeg zijn. Voor dit jaar en ook het volgende jaar, staat er een bedrag ingeschreven op de begroting om de studie af te werken die moet uitwijzen hoe we deze problematiek moeten benaderen. Als ik op de mooiste plekken kunstmatige dijken zie, die transversaal in het landschap staan ingeplant, dan stel ik ook vaak de vraag of het niet beter is een overstromingsgebied aan te leggen. Maar dan verwijs ik naar Nederland, dat na de ervaring met de recente overstromingen, een gigantisch dijkenplan heeft uitgewerkt.

Wat de zorg voor het milieu betreft, treed ik de andere sprekers bij. Ik dank hen voor hun steun voor dit ontwerp. Zonder een polemiekt met Agalev te willen voeren, wens ik dat men in zijn betoog een elementaire van consistentie respecteert. Het mag wel eens gezegd dat het misleidend gebruik van sommige feiten neigt tot platte demagogie en tot een bewuste intoxicatie van de geesten. *(Applaus)*

Die demagogen proberen onrust te zaaien, zonder de verhoudingen in acht te nemen. Ook op Belgisch grondgebied werden al ernstige inspanningen gedaan om het milieu te herstellen, zoals de sanering van de onderwaterbodem, een algemene milieu-impactstudie. Daarvoor heeft men echter geen aandacht, wanneer men de zaken zwart-wit voorstelt. U gaat zeer ver in deze kwestie. U zou ons nog verwijten dat de verdieping van de Schelde de oorzaak is wanneer het broeikaseffect eventueel erger wordt. De verdieping zal geen effect hebben op het broeikaseffect. Dat mag wel eens gezegd worden. Ik vraag niet alleen politieke ernst, maar een beetje intellectuele ernst. De Vlaamse regering bereidt trouwens maatregelen voor tegen het probleem van de CO₂.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Ik heb alleen willen duidelijk maken dat uit de gegevens van de Internationale Klimaatconferentie van Rome blijkt dat de zeespiegel binnen korte termijn sterker zal stijgen dan men verwacht had. Dat zal vanzelfsprekend implicaties hebben voor de berekeningen over de effecten van de verdieping op de waterstanden. Op een studiedag hebben deskundigen echter verklaard dat men die gevolgen van het broeikaseffect nog niet heeft verrekend. Dat is voor mij een reden van bezorgdheid en geen platte demagogie. Integendeel, u gaat op dit ogenblik de demagogische toer op.

Minister-president Luc Van den Brande : Uw Nederlandse collega's van de milieubeweging hebben hun engagement ten volle getoond door te participeren in de financiering. Uit de planning blijkt dat we voor 1,7 miljard frank natuurwaarden zullen moeten herstellen. Ik geloof dat de Nederlandse organisaties voor verantwoordelijkheid hebben gekozen.

Ik wil geen karikatuur maken, ik hoef de vergelijking met Antwerpen niet te maken, maar ik zou kunnen zeggen : u laat vogels vliegen en tegelijk waadt Vogels door de Schelde. Ik zeg dit omdat mevrouw Vogels met grote nadruk aanwezig was in het Museum van Schone Kunsten, op 17 januari, niet alleen vanwege het schepencollege maar vooral vanwege haar eigen opvatting. Ik hoef mij hier niet druk over te maken, dat zult u zelf wel doen. U heeft het vaak over de moraal in de politiek en over het feit dat u zich daar als enige partij naar gedraagt. Ik denk dat het nuttig is dat u probeert enige consistentie op te bouwen in uw opvattingen. Ik kan ervoor pleiten, maar het is waarschijnlijk beter aan de galg, ik pleit voor samenwerking rond dit dossier. Het zou een goeie zaak zijn mochten alle fracties – zoals enkele collega's al voorstelden – onze bezorgdheid delen en samen naar oplossingen zoeken.

Van den Brande

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt op-nieuw als voorzitter op.*

U vroeg terecht naar onze aanwezigheid in de gemengde commissies, wij zorgen daarvoor, we zijn daar effectief aanwezig. Zo hoort het ook.

Ik zou willen afronden. We hebben met volle overtuiging aan dit dossier gewerkt. We hebben dit gedaan voor de ontwikkeling van de haven van Antwerpen en daardoor voor de ontwikkeling van heel Vlaanderen. Al onze havengebieden opereren zelfstandig maar ze zijn complementair aan elkaar. Ze vullen elkaar aan, ze zijn geen concurrenten van elkaar. Elke haven moet op haar eigen merites worden beoordeeld door de Vlaamse overheid. We zullen aan de andere havens : Gent, Zeebrugge, Oostende, dezelfde middelen besteden via andere opdrachten. We moeten hun troeven maximaal benutten. Ik kan dit met een gerust gemoed zeggen omdat de haven van Mechelen niet wordt gesubsidieerd door de algemene begroting.

Wat goed is voor de Schelde is goed voor Antwerpen, Mechelen, Dendermonde. We zullen de uitvoering van de plannen op de voet volgen en controleren haar op ecologische en economische waarde.

Ik ben blij dat we na 25 jaar discussie eindelijk tot een besluit kunnen komen. Dit toont aan dat meer autonomie niet per se te maken heeft met taaltegenstellingen of communautaire aangelegenheden, maar een hefboom is voor een beter beleid en betere besluitvorming. Ik dank u. *(Applaus)*

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? *(Nee)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het verdrag tussen het Vlaamse Gewest en het koninkrijk der Nederlanden inzake de verruiming van de vaarweg in de Westerschelde en van de bijlagen A, B, C, D, E, F en G, ondertekend te Antwerpen op 17 januari 1995.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Enig artikel

Het verdrag tussen het Vlaamse Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de verruiming van de vaar-

weg in de Westerschelde en de bijlagen A, B, C, D, E, F en G, ondertekend in Antwerpen op 17 januari 1995, zullen volkomen uitwerken hebben.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 9.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot goedkeuring van het Verdrag tussen het Vlaamse Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de afvoer van het water van de Maas en van de bijlage A, B en C, ondertekend te Antwerpen op 17 januari 1995

– 88 (BZ 1995) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Verdrag tussen het Vlaamse Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de afvoer van het water van de Maas en van de bijlage A, B en C, ondertekend te Antwerpen op 17 januari 1995.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Stefaan Platteau, verslaggever, heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau, verslaggever *(Op de tribune) :* Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, waarde collega's, ik breng hier verslag uit van de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden, voorgezeten door de heer Jef Sleetckx. Het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Verdrag tussen het Vlaamse gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de afvoer van het water van de Maas en van de bijlage A, B en C, ondertekend te Antwerpen op 17 januari 1995 werd door de commissie voor Buitenlandse en Europese aangelegenheden op 6 december 1995 besproken en goedgekeurd. Volgens de minister-president zijn de doelstellingen van het verdrag viervoudig. Ten eerste het regelen van de wateraftappingen uit de Maas via de Zuid-Willemsvaart in Maastricht, ten tweede de vermindering van de waterverliezen van de Maas als gevolg van lage afvoeren, ten derde de samenwerking bij onderzoek en ontwikkeling van de gemeenschappelijke Maas en ten vierde de compensatie van de zoetwaterverliezen van de Kreekraksluizen. Een akkoord werd mogelijk door het Maasgebied te definiëren als de som van het Maasdebiet dat respectievelijk via het Albertkanaal en via de Maas naar

Platteau

Vlaanderen en naar Nederland vloeit. Een voorbehoudsclausule werd ter zake geformuleerd, namelijk het garanderen van een bepaald debiet. Elke partij is namelijk steeds aan haar verplichtingen gehouden voor zo ver zij deze kan nakomen met het nemen van maatregelen op haar eigen grondgebied. Dit verwijst ondermeer naar problemen die eventueel kunnen worden veroorzaakt door Wallonië. Deze drie elementen maken samen de essentie van het voorliggende verdrag uit.

Bij de algemene bespreking van het decreet met betrekking tot de afvoer van het water van de Maas werden in de commissie geen verdere opmerkingen geformuleerd. Het enig artikel tot goedkeuring van het verdrag tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de afvoer van het water van de Maas en van de bijlagen A, B en C, ondertekend te Antwerpen op 17 januari 1995 werd aangenomen met 6 stemmen bij 2 onthoudingen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik verwijs naar de toelichting door de verslaggever en naar de ruime instemming waarvan het ontwerp in de commissie kon genieten.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, ik wil de algemene bespreking niet eindeloos rekken, maar ik heb nog twee opmerkingen.

Onze fractie steunt dit verdrag omdat zorg dragen voor het debiet van het Maaswater erg belangrijk is voor de ecologische kwaliteit van dat water. Ik denk aan de problemen bij het droog staan van de Grensmaas. Toch vraag ik mij af of het zinvol is een verdrag te sluiten tussen Vlaanderen en Nederland, terwijl de problemen pas grondig kunnen worden aangepakt als ook het Waalse Gewest erbij betrokken wordt. Een belangrijke factor is de voeding door de Maas van het Albertkanaal, die gebeurt in het bekken van Luik. Wij steunen de inhoud van het verdrag maar wij betreuren, vooral dan om ecologische redenen, dat het zich beperkt tot slechts twee van de betrokken partners.

De voorzitter : Geen opmerkingen ?

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het verdrag tussen het Vlaams Gewest

en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de afvoer van het water van de Maas en van de bijlagen A, B en C, ondertekend te Antwerpen op 17 januari 1995.

Enig artikel

Het verdrag tussen het Vlaamse Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de afvoer van het water van de Maas en de bijlagen A, B en C, ondertekend in Antwerpen op 17 januari 1995, zullen volkomen uitwerking hebben.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 9.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende goedkeuring van het Protocol betreffende de milieubescherming bij het Verdrag inzake Antarctica, en van het aanhangsel en de bijlagen I, II, II, IV en V, ondertekend te Madrid op 4 oktober 1991

– 172 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Protocol betreffende de milieubescherming bij het Verdrag inzake Antarctica, en van het aanhangsel en de bijlagen I, II, II, IV en V, ondertekend te Madrid op 4 oktober 1991.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Cannaerts, verslaggever, heeft het woord.

De heer Leo Cannaerts, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, de commissie voor de Buitenlandse en Europese aangelegenheden besprak op 14 december het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het protocol betreffende de milieubescherming bij het Verdrag inzake Antarctica, en van het aanhangsel en de bijlagen I, II, II, IV en V, ondertekend te Madrid op 4 oktober 1991.

De minister-president schetste in zijn toelichting de historie van de maatregelen die de internationale gemeenschap uitwerkte voor het natuurbewoud op Antarctica. De fundamenteën van dit project werden in 1959 gelegd via het Verdrag van Washington. Hier werden de drie pijlers goedgekeurd voor de bescherming van dit werelddeel, te weten : een gedemilitariseerde zone, het openstel-

Cannaerts

len van Antarctica voor wetenschappelijke onderzoek, en ten slotte de bescherming van het leefmilieu.

Het protocol van Madrid 1991, waarvan wij hier de ratificatie vragen, vormt een aanvulling bij het verdrag van 1959. Deze aanvulling slaat hoofdzakelijk op de volgende bepalingen : een verbod van 50 jaar van elke commerciële mijnactiviteit, de oprichting van een commissie voor de milieubescherming en het opstellen van juridisch bindende regels inzake deze milieubescherming. In de bespreking drukten alle fractie hun tevredenheid uit over de totstandkoming van dit verdrag. Sommige sprekers drukten hun verwondering uit over het feit dat dit verdrag, hoewel goedgekeurd in 1991, pas nu door de Vlaamse Raad kan worden geratificeerd. De minister-president betreunde eveneens deze laattijdigheid, maar wees op de verantwoordelijkheid van de federale overheid, die al te lang met de behandeling heeft getalmd.

De beperking van de duur van de overeenkomst tot vijftig jaar is volgens de minister-president vooral te wijten aan de weigerachtige houding van de Verenigde Staten ten aanzien van verbintenissen van onbeperkte duur. Ook de moeilijke amenderingsprocedure is hieraan niet vreemd.

Een lid van de commissie verwonderde zich over de afwezigheid van enige aansprakelijkheidsregel in de nieuwe verdragsbepalingen. Naar verluidt, zou de aansprakelijkheid kunnen worden geregeld bij het opstellen van de bijkomende bijlagen waarin het verdrag voorziet.

Met eenparigheid werd tenslotte het enig artikel goedgekeurd, waardoor Antarctica ook voor de Vlamingen wordt uitgeroepen tot een natuurreservaat, gewijd aan vrede en wetenschap.

Na behandeling in de commissie is gebleken dat er een onnauwkeurigheid is geslopen in de tekst van het ontwerp van decreet. De voorgelegde tekst maakt melding van een ratificering van het verdrag door het Vlaams Gewest, uiteraard omwille van de bevoegdheid Leefmilieu. Omdat echter ook de bevoegdheid Wetenschappelijk onderzoek een rol speelt, moet de ratificering worden uitgebreid tot de Vlaamse Gemeenschap. Daarom hebben de heer Sleecx en ikzelf een amendement ingediend om deze uitbreiding op te nemen in de aanvaarding van het protocol van Madrid van 1991. Hierover hebben wij reeds van gedachte gewisseld met de verschillende fracties.

De uiteindelijke tekst van het ontwerp zal luiden : het protocol betreffende de milieubescherming bij het verdrag inzake Antarctica, het aanhangsel en de bijlagen 1 tot en met 5, ondertekend in Madrid op 4 oktober 1991, zullen volkomen uitwerking hebben wat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest betreft. De aldus aan-

gepaste tekst van het ontwerp zal bijgevolg voor goedkeuring aan de Vlaamse Raad worden voorgelegd. (*Applaus bij de CVP, de SP en de VLD*)

De voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer Jacques Timmermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, namens de SP-fractie wil ik onze tevredenheid uitdrukken over de goedkeuring en de ratificatie, die morgen op de agenda zal staan. Het verdrag houdt een zeer goede regeling in van de milieudoelstellingen op dit vlak. Het stelt dat deze doelstellingen prevaleren op elk ander gebruik van dit continent. Wij steunen de minister-president, die in de commissie heeft benadrukt dat hij dit zal inschrijven bij de doelstellingen die geïntegreerd deel uitmaken van het Vlaams regeringsbeleid. Tenslotte willen wij onderstrepen dat België een prominente rol heeft gespeeld bij het tot stand komen van dit verdrag. De Vlaamse Gemeenschap vindt zich daar zeker in terug. (*Applaus bij de CVP, de SP en de VLD*)

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau : Onze fractie sluit zich aan bij de beweringen van de heer Timmermans. Wij verheugen ons over dit protocol van Madrid, en zijn gelukkig dat het nu eindelijk zal worden geratificeerd. Wij delen in de ontroering die de minister-president in de commissie heeft getoond. Eén zaak vinden we spijtig : dat er een beperking tot 50 jaar is ingeschreven. Ik heb de ervaring dat 50 jaar vlug voorbij is. Voor ons mocht deze termijn langer zijn, zowel voor de persoonlijke ervaring als voor het protocol van Madrid.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp-Sillis heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, op 1 december 1959 werd het verdrag van Washington ondertekend. België was daarbij één van de voortrekkers.

In december 1995 zijn we net niet het laatste land om dit protocol over de milieubescherming van Antarctica dat een belangrijk supplement voor het Antarctica-verdrag is, te ratificeren. Mijnheer de minister-president, in de commissie hebt u een aantal valabele excuses aangevoerd, maar het is met het milieu in Antarctica zoals met alles. Als men iets graag wil, dan gaat het vlug. Dit is het zoveelste bewijs dat de zorg voor het leefmilieu geen prioriteit is voor onze verschillende regeringen. Telkens weer belijden ze groene woorden, maar stellen ze geen of zeer laat hun goede daden.

In de commissie werd geopperd dat dit voor Vlaanderen en voor België nauwelijks verplichtingen inhoudt. Ik blijf toch een beetje op mijn honger zitten, want er komen ver-

Verwimp-Sillis

gaderingen van de consultatieve partijen, een inspectie-team en controle-organen. Op welke manier engageren de ondertekenende landen zich hierin ? Welke financiële en andere implicaties heeft dit ? Voorkennis ter zake voorkomt eventueel onaangename verrassingen.

Nu we voor vijftig jaar gerust zijn dat er geen mijnbouw zal gebeuren, lijkt ons het toerisme het grootste probleem op milieuvlak. Ik heb dit probleem in de commissie aangehaald, maar geen antwoord gekregen. Daarom herhaal ik het nog eens. Door de extreme klimaatsfactoren is het zuidpoolgebied een uitermate broos biotoop. Vertrappelde mosplantjes herstellen zich zeer langzaam. Organische resten rotten of ontbinden nauwelijks en we kennen de doorsnee toerist. Hiervoor is geen regeling getroffen. Alleen wordt gesteld dat er voor menselijke activiteiten soms een milieu-effectenrapport moet worden opge maakt. Het organiserende land moet uitmaken of het al dan niet moet worden opgesteld en in welke vorm. Daarom vragen we dat de Vlaamse regering er bij de federale regering op aandringt zo vlug mogelijk een initiatief te nemen.

Wat met de historische vervuiling om het te stellen in de terminologie van ons bodemdecreet ? Voor de wetenschap wordt Antarctica beschouwd als het referentiegebied in verband met de invloed van de mens. Het zou dus een maagdelijk continent moeten zijn, dat nog niet is bezoedeld door menselijke activiteiten. Nu heeft Antarctica al vele stortplaatsen, onder andere verlaten en verouderde basissen. Komt er bij het protocol een bijlage over het opruimen van deze stortplaatsen ? Ook hierin kan Vlaanderen het voortouw nemen.

Wat de goedkeuring van het protocol betreft, zou ik stellen : hoe eerder hoe liever. Mijnheer de minister-president, u krijgt onze zegen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, over de inhoud heb ik niet zoveel te zeggen, aangezien de akkoorden allemaal zijn vastgelegd, al lang zijn uitgesproken en besproken en van bladzijde A tot bladzijde X zijn bestudeerd door diplomaten. Het is echter wel belangrijk dat Vlaanderen een deel van de internationale akkoorden kan bespreken. Maar eigenlijk zouden we in deze Raad voor een deel het voorbereidende werk moeten kunnen doen. Dit is belangrijker dan het napraten over een akkoord. Precies dit voorbereidende werk alvorens akkoorden tot stand komen, moet een traditie worden in de Vlaamse Raad en moet nog worden georganiseerd. Samen met de Vlaamse regering en minister-president

Van den Brande, die zich vooral op het buitenlandse vlak een houding aanmeet, moeten we een aantal tradities vastleggen. We doen er goed aan de sporen hiervoor te leggen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Voorzitter, collega's, vooreerst wil ik de heer Cannaerts, verslaggever, danken voor de essentiële punten die hij heeft vermeld. Men sprak over de ontroering die me had overmeesterd in de commissievergadering. Dat is zo : het is een mooie zaak dat we een gemeenschappelijk standpunt hebben ingenomen in het zopas besproken dossier. Het onderwerp is buitengewoon belangrijk, want hier kunnen we een stukje verantwoordelijkheid nemen inzake de verbetering van het milieu. Waarom zijn we zo sterk betrokken bij dit dossier ? Niet omdat we landveroveraars zijn, maar omwille van de voorgeschiedenis.

Inzake de timing heb ik reeds eerder in de commissie de hoop uitgedrukt, dat de reorganisatie van de diensten Externe Betrekkingen ons de mogelijkheid zal geven om versneld op te treden. In tegenstelling dan tot de voorbije periode, toen er een gebrek was aan instrumenten.

De heer Platteau had het over een tijdspanne van 50 jaar. Dat is een hele tijd, zelfs al gaat het om een dossier dat over verschillende cycli gespreid zal moeten worden gerealiseerd. Artikel 25 van de herzieningsprocedure geeft eigenlijk aan dat, in de praktijk, we over een periode van onbepaalde duur moeten spreken. Daarmee rekening houdend, geloof ik dat het de moeite loont om tot het Verdrag toe te treden.

De verschillende fracties hebben hun steun toegezegd. Ik dank daarvoor de collega's Timmermans, Platteau, en collega Van Grembergen. Tenslotte dank ik ook mevrouw Verwimp-Sillis, die ons de zegen gaf. De Nederlanders drukken het zo mooi uit : de zegeningen van elke dag moeten we in dank aanvaarden. Inzake het controlesysteem, waar u ook over gesproken hebt, dit : we moeten daaraan een actieve bijdrage leveren. Dit systeem, voorzien in het antarctische verdragsstelsel, is eigenlijk uniek. Want elke deelnemende of ondertekenende staat kan op het terrein een andere staat, of ingezetenen daarvan, onmiddellijk interpellieren en wijzen op de praktische consequenties van het verdrag zelf. Ik deel uw mening en zorg : de instructie zal worden gegeven om op een actieve wijze bij te dragen aan de controle op het terrein.

Ten slotte, voorzitter, steunen we het amendement van de heren Cannaerts en Sleenckx : ik denk dat het een goede zaak is om de gemeenschapsverbreding ook in de tekst op te nemen.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : De minister-president heeft niet geantwoord op de vraag van mevrouw Verwimp over de vuilnisbelten op de Zuidpool.

De voorzitter : Minister-president heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik wil hierover niet improviseren. Ik heb ook in de commissie al gezegd dat al de betrokken ministers verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van dit verdrag. Wellicht kan via die weg een actie worden ondernomen. *(Applaus)*

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Protocol betreffende milieubescherming bij het Verdrag inzake Antarctica, en van het aanhangsel en de bijlagen I, II, III, IV en V, ondertekend te Madrid op 4 oktober 1991].

Enig artikel

Het Protocol betreffende milieubescherming bij het Verdrag inzake Antarctica, het aanhangsel en de bijlagen I, II, III, IV en V, ondertekend te Madrid op 4 oktober 1991, zullen volkomen uitwerking hebben wat het Vlaamse Gewest betreft.

Op dit artikel is er een amendement van de heren Canaerts en Sleenckx, dat luidt als volgt :

Enig artikel

Op de laatste en voorlaatste regel de woorden "wat het Vlaamse Gewest betreft" vervangen door de woorden "wat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest betreft".

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

Geen tussenkomsten ? *(Neen)*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 9.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de universiteit Antwerpen

– 96 (BZ 1995) – Nrs. 1 tot 5

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Ward Beysen c.s. houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de Universiteit Antwerpen

– 139 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde zijn het ontwerp van decreet houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de universiteit Antwerpen en het voorstel van decreet van de heer Ward Beysen c.s. houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de Universiteit Antwerpen, die door de commissie in samenhang werden behandeld, met dien verstande dat het ontwerp van decreet als basis voor de bespreking werd genomen. We volgen hier dezelfde werkwijze.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw De Schamphelaere, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Mia De Schamphelaere, verslaggever : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de vice-minister-president, collega's, graag licht ik deze Vlaamse Raad in over het debat in de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid tussen vooral Antwerpse leden naar aanleiding van een ontwerp van een vooral Antwerps decreet. Dit om in de stemming te blijven van deze ochtend. Er was ook een gelijkaardig voorstel van decreet.

Het ontwerp van decreet houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de Universiteit Antwerpen is eigenlijk het juridische verlengstuk van een akkoord dat tot stand kwam tussen de drie Antwerpse universitaire instellingen : het RUCA, de Ufsia en de UIA.

Wat voorziet dit ontwerp van decreet ? Er wordt een Confederale Universiteit Antwerpen opgericht met rechtspersoonlijkheid en volwaardige bestuursorganen. Eén rector-voorzitter wordt verkozen, die voortaan de Universiteit Antwerpen vertegenwoordigt in interuniversitaire en wetenschappelijk raden en instellingen zoals VLIR en NFWO. De Confederale Universiteit Antwerpen is voortaan bevoegd voor een hele reeks materies, die mee bepalend zullen zijn voor het academisch en wetenschappelijk profiel van de Antwerpse universitaire gemeenschap. Het gaat hier om materies als onderwijs en onderzoek, kwaliteitsbewaking en personeelsbeleid. Kenmerkend voor het confederale model is de besluitvorming, die in beginsel bij consensus zal gebeuren. De beslissingen moeten niet meer worden voorgelegd aan de

De Schamphelaere

beheersinstanties van de drie instellingen. Het gaat dus niet om een unitair concept, waarbij de fusie tussen de 3 Antwerpse universiteiten wordt gerealiseerd. Wel wordt het perspectief van een definitieve fase expliciet ingeschreven. De minister lichtte toe dat met dit decreet het dynamische proces van onderlinge spontane afstemming wordt erkend en verder gestimuleerd. Er werd ook een voorstel van decreet ingediend door de heer Beysen en anderen. Op drie artikelen na loopt dit voorstel parallel met het voorliggende ontwerp. Deze drie artikelen werden als amendement op het ontwerp ingediend en vormden de belangrijkste punten van debat.

De meeste leden onderschrijven het ontwerp, evenwel met nuancerende klemtonen op wat nu voorligt of wat reeds bereikt werd. Diezelfde nuances werden ook gehoord in de onderscheiden opvattingen over de rol die de Vlaamse overheid kan spelen in het verdere eenmakingsproces. Dit werd duidelijk tijdens de bespreking van het amendement van de heer Sannen bij het artikel 30, dat een tussentijdse rapportering over het eenwordingsproces wil opleggen. Dit amendement werd niet aangenomen.

De heer Beysen stelde de uitbreiding van de onderwijsbevoegdheid van de Universiteit Antwerpen voor, vermits dit ontwerp van decreet niet tegemoetkomt aan de voorwaarden die voor deze uitbreiding werden gesteld in het decreet van 12 juni 1991. Verschillende leden zijn principieel voorstander van deze uitbreiding van de onderwijsbevoegdheid, maar de toekenning ervan zou op dit ogenblik de stimulans tot eenwording wegnemen. De minister verduidelijkte dat de voorwaarden van het decreet van 1991 nog niet vervuld zijn. Eerst moet er een overeenkomst van eenwording bereikt zijn over de structuur, de vertegenwoordiging, de beheersorganen, de financiering en de programmatie. Bovendien moet de bevoegdheidsuitbreiding gebeuren in het kader van een algemene programmatie van het academisch onderwijs. Dit amendement werd niet aangenomen.

Een tweede voorstel van de heer Beysen wil de herstructurering van de UIA-top, zoals in dit decreet voorgesteld, ongedaan maken. Een politiek akkoord uit 1971 ligt immers aan de basis van het ideologisch evenwicht aan de UIA-top. Dit akkoord wordt nu op de helling gezet, zonder instemming van alle betrokken partijen. Dit amendement werd verworpen. In de samenleving en de academische wereld is immers een andere mentaliteit gegroeid. De recente rectorverkiezingen zijn daar een illustratie van. In tegenstelling tot 20 jaar geleden bestaat nu een ander inzicht in het concept pluralisme. De samenleving aanvaardt geen georganiseerde vorm van wantrouwen, vertaald in een politieke dosering, meer. Het is diezelfde argumentatie die de commissie er toe aanzette om het derde voorstel van de heer Beysen, dat voorziet in de afschaffing van de parlementaire commissie bij de UIA als geheel, bij te treden. Dit amendement werd mede ingediend door de heren Sarens, Voorhamme en Sannen, en werd aangenomen. Het geamendeerde decreet werd aangenomen met 8 stemmen voor en 6 onthoudingen. Dank u. (*Applaus*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dank u, mevrouw de verslaggever. Hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

We komen deze namiddag om 14.00 uur opnieuw bijeen in de Europazaal om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.37 uur.*
